MUCLA Newsletter
Bilingual
Maharashtra University And College Librarians Association
Regd. Under Trade Union Act.1926 Regd No:n.s.k./J-1835, Dt. 03/ 05/ 02014

Vol. 4, Issue No. 1 ...... Oct -Dec 2023

Content

President Desk	1
Editorial Board	1
Professional News	4
Upcoming Events	6
MUCLA Membership	6

Introduction to Library Professional

श्री. पां. पोतदार
माजी विद्यापीठ ग्रंथपाल व विभाग प्रमुख
संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ अमरावती.
ई मेल potdavsp@g maik.com **मो नं. ९२२५७००७११**

माझे मूळ गाव आकोला. वडील आय सर्जन होते. आकोला जिल्यातील दहिंहांडा गावी वडिलोपार्जित शेती व वाडा होता. माझे प्राथमिक शिक्षण तेथेच झाले. आकोला येथे पण स्वतःचे घर. पुढे वडिलांनी व्यवसाय बंद करुन शेती व आध्यात्माकडे लक्ष घातले. सखोल वाचन/लेखन व कीर्तन प्रचंड केले. त्यांनी वाल्मिकी रामायणावर आधारित अभंग रामायण लिहीले, जे प्राचार्य राम शेवाळकर यांच्या प्रस्तावनेसह आम्ही प्रकाशितही केले. आम्ही पांच भाऊ व एक धाकटी बहिण. भावांमध्ये मी सर्वात धाकटा.

वडिलांच्या कार्यामुळे आकोल्यातील श्री सनातन धर्म सभा ग्रंथालयाची जबाबदारी त्यांच्याकडे दिली. त्यामुळे माझे सर्वात ज्येष्ठबंधू रामचंद्र हे ग्रंथालायाचे सर्वप्रथम १९४९ मध्ये काम पाहू लागले. आकोल्याचे श्री ब्रिजिलाल बियाणी हे या संस्थेची जोडले होते तेव्हा ते मध्य प्रदेशात अर्थमंत्री होते. त्यांनी लगेच बंधूंना त्यांच्या दै. मातृभूमी वृत्तपत्रात घेतले व रात्री वृत्तपत्र व दिवसा ग्रंथालय असे काम सुरु झाले. सहाजिकच आम्ही ग्रंथालयाच्या कामात मदत करु लागलो. त्यामुळे आमच्या सर्वच बंधूचा ग्रंथालयाचा प्रवास असा सुरु झाला. माझ्या कुटुंबातील १२ जण व ४ बंधू व त्यांच्या पत्नी याच क्षेत्रात कार्यरत होते. त्या नंतरच्या पिढीतील ५ जण याच क्षेत्रात कार्यरत आहेत. आज १०४ वर्षापासून याच कुटुंबातील व्यक्ति ग्रंथपाल म्हणून येथे कार्यरत आहेत. आता हे “अ” वर्ग तालुका ग्रंथालय म्हणून याचा नांव लौकिक आहे.

नागपूर विद्यापीठात १९५७ पासून ग्रंथालयशास्त्र पदवीका सुरु झाली. माझे वडील बंधू पहिल्या बॅचचे विद्यार्थी. तेव्हापासून ते विदर्भ ग्रंथालय संघात सक्रिय झाले. शेवटी ते नागपूर विद्यापीठ ग्रंथालयातून सेवानिवृत्त झाले.

वडील बंधू प्रथम खैरागड संगित विद्यापिठात सहाय्यक ग्रंथपाल व नंतर सीपी अँड बेरार कॉलेज नागपूर येथे ग्रंथपाल झाले. त्यामुळे आकोल्याच्या ग्रंथालयांचे काम माझे वडील बंधु जयराम पाहू लागले व त्यांची पण IBM नागपूरच्या ग्रंथालयात निवड झाल्याने मी १९६४ पासून येथे ग्रंथपाल म्हणून काम पाहू लागले. तो पर्यंत मी ग्रंथालयशास्त्र प्रमाणपत्र परिक्षा उत्तीर्ण झालो होतो.

Editorial Board

Guest Editor

Dr. N B Dahibhate. Retired Principal Technical Officer, CSIR- NCL, Pune

Members

Dr. Milind Anasane, Librarian, HVPM's College of Engineering & Technology, Amravati
Dr. Veena Kamble (Salampure), Librarian, Vasantrao Naik Mahavidyalaya, Aurangabad
Dr. P.B.Bilawar, Deputy Librarian, Knowledge Resource Center, Shivaji University, Kolhapur
Mr. Vishal Bapte, Assistant Librarian, Knowledge Resource Center, SGB Amravati University, Amravati
Dr. Medha Dharmapurikar, Librarian, KRM Mahila Arts, Commerce, Science College, Nanded
Dr. Ravindra Mendhe, Deputy Librarian, SVKMs' MPTP, Shirapur

वडील डॉ. त्यामुळे या क्षेत्रात जावे म्हणून मॅट्रिक नंतर मी ३ वर्षाचा डिप्लोमा इन होमिओपॅथही अँड बायोकेमिक्स सीसटीम ऑफ मेडिसिन चा डिप्लोमा घेतला व बोर्डाचे रजिस्ट्रेशन घेऊन डॉ. झालो; पण प्रथम ग्रॅज्युएशन पूर्ण करावे म्हणून शिक्षण सुरु ठेवले. त्यानंतर संस्थेने मला नागपूरला BLISC करिता डेप्यूट केले व १९६८ मध्ये डिग्री घेतली. सरकारी नोकरी असली तर बरे म्हणून ग्रंथालय संचालकांकडे अर्ज केला. तसेच नागपूरच्या शासकीय दंत महाविद्यालयाच्या जाहीराती प्रमाणे अर्ज केला. तसेच आकोल्याच्या सेवाभोजन कार्यालयात नांव नोंदविले. एक दिवस ग्रंथालय संचालक श्री कृ.द. पुराणिक सर आकोल्याला आले व मला त्यांनी सकाळी सर्किट हाऊस वर येण्याचा घरी निरोप आला. प्रथम मला वाटले की माझ्या ग्रंथालयाला त्यांची भेट देण्याची इच्छा असावी म्हणून बोलाविले असावे पण मी भेटल्यावर त्यांनी एकच विचारले की जिल्हा ग्रंथालयाची तुझी ऑर्डर पाठवितो लवकर रुजू हो त्याच अवधित नागपूरचा पण Interview झाला व निवड झाली. तसेच सेवाभोजन कार्यालयामार्फत शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयाची ग्रंथपाल पदाचा Interview झाला व त्याच दिवशी Order पण मिळाली. अमरावती हे मला सोईचे वाटल्याने नोव्हें. १९६८ मध्ये कामावर रुजू झालो याचे सर्व श्रेय माझ्या वडील बंधूंना जाते. कारण त्यांचे ग्रंथालय चळवळीत मोलाचे योगदान होते. आता आम्हाला ग्रंथपाल कुटुंब म्हणून सर्वच ओळखत होते.

शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयात ग्रंथपाल म्हणून रुजू झाल्यावर माझ्या नियमित कामाबरोबरच प्रशासकीय बाबी नियम, GR यांचा अभ्यास केला. दरवर्षी शासनाकडून ग्रंथालया करिता मिळणारा निधी अपुरा असल्याचे जाणवले. मग मार्ग शोधला. एखाद्या विभागाला मिळालेला निधी काही तांत्रिक कारणामुळे खर्च होणार नसेल तर तो निधी ग्रंथालयाकडे संचालकांच्या पूर्व परवागींने मिळविता येतो. असे सुरु केल्यामुळे ग्रंथालयाकरिता मंजूर अनुदानापेक्षा कितीतरी जास्त ग्रंथ खरेदी करिता निधी उपलब्ध झाला. सहकारी संस्था कडून खरेदी करणे बाबत शासन निर्णय अल्याचे अभ्यासात लक्षात आले. त्यामुळे महाविद्यालयाच्या स्टुडंट कोऑपरेटिव स्टोअर मार्फत ग्रंथ खरेदी विदर्भ महारोगी सेवा मंडळ या संस्थेकडून उत्तम लाकडी फर्निचर करवून घेणे सोपे झाले. ग्रंथ हे स्टोअर्स आहेत म्हणून अनावर्ती (Non-recurring) मधून ग्रंथ खरेदी केली जायची. पण मॅन्युअल ऑफ फायनांशियल पावर मध्ये आवर्ती (Recurring) अनुदानातून ग्रंथ खरेदी करता येतात अशी तरतूद असल्याने महाराष्ट्राच्या ग्रंथालय संचालकांकडून खाली करुन घेतल्याने अधिक ग्रंथ निधीप्राप्त झाल्याने ग्रंथालय समृध्द करण्यास मदत झाली. तसेच संस्थेला मिळालेल्या निधीमधून आवश्यक नियतकालिके घेता आलीत. समाजकल्याण विभाग UNC यांच्या कडून पुस्तक पेढी करिता निधी मिळविला. एवढेच नव्हे तर Student Aid Fund मधून गरीब विद्यार्थ्यांकरिता पुस्तकपेढी सुरु केली. माझ्या हे लक्षात आले की प्रशासनापेक्षा जास्त आपला जास्त अभ्यास हवा.

माझा अनुभव असा आहे की काम करणाऱ्याला सर्व बाजुंनी support मिळतो. नोकरीसोबतच माझे शिक्षण पुढे सुरु ठेवले. मी राज्यशास्त्रात एम ए व पुढे MLISC ची डिग्री संपादन केली. माझ्या शोध प्रबंधावर आधारित मी AICTE ला State Technical Libraries Network वर Project सादर केले. तसेच Modernization of Library चे Project दिले. माझे हे दोन्ही Projects मंजूर झालेत. त्याची ग्रंथालय समृध्द करण्यास मदत झाली.

ग्रंथपालाच्या जबाबदाऱ्या बरोबरच मला प्राचार्यांनी III Year BE च्या विद्यार्थ्यांना सोशल सायंस हा विषय शिकविण्याची व या विषयाचे coordination करण्याची पण जबाबदारी दिली. ती पण मी १० वर्षे सांभाळली. तसेच प्रथम व अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांकरिता ग्रंथालय उपयोगाचे, मार्गदर्शनाचे तास घेत असे. आणिबाणीच्या काळात औरंगाबाद येथिल शा. अभियांत्रिकी महाविद्यालयात माझी बदली झाली. तेथे दोन ग्रंथपालाची पदे होती. एक मुख्य ग्रंथालय व दुसरे वाचनकक्षाकरिता. सहाय्यक ग्रंथपाल डॉ. अश्विनी वैष्णव होत्या. एक कॅटलॉगर, दोन लिपिक व चार ग्रंथालय परिचर, चतुर्थश्रेणी कर्मचारी. हे सांगायचे कारण असे हे सर्व असूनही ग्रंथालयातील ८०% ग्रंथ सर्व विभागांमध्ये दिले होते व Text Books ची काही कपाटे Circulation वर विद्यार्थ्यांना घरी ग्रंथ देण्यासाठी होती. ना ग्रंथांचे वर्गीकरण ना तालीकीकरण, ग्रंथ कपाटात बंद. घरी दिले जात नसत. नवीन नियतकालिक पण Display केली जात नव्हती. कुणीच काही करायचे नाही अशा सर्वांना सूचना अशा पार्श्वभूमीत मी तिथे गेलो, मला पहिल्याच दिवशी प्राचार्यांनी सांगीतले. पाहिजे तेवढा निधी व मनुष्यबळ देतो. मग काय सर्व विभागातील ग्रंथ परत ग्रंथालयात आणले. त्याचे वर्गीकरण तालिकीकरण करुन गोदरेजच्या Library Open Stacks वर लावले. नवीन Periodical Display Racks बनवून घेऊन सर्व नियतकालीके Display केलीत.

खिडक्यांना पडदे, मॅटिंग टाकून मोठे सुशोभिकरण केले. हे सर्व माझ्या सहकाऱ्यांनी सुट्यांच्या दिवशी ही काम करुन दीड वर्षात पूर्ण केले. व खऱ्या अर्थाने सुसज्ज ग्रंथालय निर्माण केले. या काळात डॉ सातारकर, श्री भालेराव, श्री कट्टी, श्री वडजीकर, श्री ता.वि. देशपांडे अशा सर्व स्थानिक ग्रंथपालांच्या group मध्ये विविध उपक्रमात भाग घेण्याचा योग आला. दोन वर्षांनी परत अमरावती ला बदली झाली व मागील कार्य जोमाने पुन्हा सुरु केले.

१९९६ मध्ये संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठात, विद्यापीठ ग्रंथपाल म्हणून रुजू झालो. लगेच ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग प्रमुखाची जबाबदारी मला देण्यात आली. कै. बी.के. भोसले सर विद्यापीठातून, १९९२ मध्ये सेवानिवृत्त झाल्यानंतर ग्रंथालयाकडे थोडे दुर्लक्षच झाले. अशा पार्श्वभूमीवर मी तेथे कामाला सुरवात केली. मा. कुलगुरुंनी त्यासाठी एक तज्ञ समिती नियुक्त केली. या समितीच्या सिफारशी प्रमाणे ग्रंथालयाच्या अंतर्गत restructuring ची सुरवात केली. मला मा. कुलगुरुंनी आश्वासित केले की पैसे कमी पडणार नाहीत. फक्त तुम्ही काम करा. त्यांचा मला Full support होता. त्यामुळे कामाला गती मिळाली व काही दिवसातच ग्रंथालयाचे स्वरुप, सेवा, सुविधा यात सुधारणा करता आली. यासाठी मला माझ्या सहकाऱ्यांची खूप मदत झाली. काही वर्षातच ग्रंथालयातील विविध कक्ष जसे वाचन कक्ष, संदर्भ विभाग, ग्रंथ देवघेव, संगणक कक्ष स्वतंत्र प्रस्थापित करुन Working Library निर्माण करता आली. काही वर्षातच UGC कडून अर्धापेक्षा पाच पट जास्त म्हणजे जवळपास एक

कोटी अनुदान मंजूर झाले. AICTE ला प्रथमच एक Project सादर करुन collection Development करिता अनुदान मंजूर झाले. SC ST च्या विद्यार्थ्यांकरिता पुस्तकपेढी करिता अनुदान घेऊन त्यांच्या करिता पुस्तक पेढी निर्माण केली. ग्रंथ परिगणत करुन १९८३ ते १९९६ या काळात हरवलेल्या ग्रंथांचे निर्लेखन केले.

INFLIBNET (UGC) कडून अनुदान मिळवून ग्रंथांचा Database तयार केला व PhD theses चा Database व ग्रंथाचा Database INFLIBNET ला पुरविला. त्यांच्या बरोबर MoU करुन त्यांच्या कार्यात सहभाग घेतला. ग्रंथालयाच्या कामात संगणकाचा वापर वाढविला.विद्यापिठातील सर्व विभागात दर वर्षी वर्गात जाऊन संवाद साधला. त्या मुळे ग्रंथालयाचा उपयोग मोठ्या झपाट्याने वाढला. नियतकालिक व Databases बऱ्याच मोठ्या प्रमाणात वाढलीत. त्यासाठी दरवर्षी वाढीव अनुदानाची तरतूद करुन घेतली. Periodicals Use Study व Costing Study करुन ते प्रशासनाला पटवून दिले. ग्रंथालयीन प्रत्येक कामाचे costing करुन प्रशासनाकडून ग्रंथालयातील काही कामे Job Basis वर बाहेरुन करुन घेण्याच्या कामाला मंजूरी घेऊन अर्थ संकल्पात तरतूद मंजूर करुन घेऊन काही कामे करुन घेतलीत. Library consultancy सुरु करुन काही महाविद्यालयाला सेवा देऊन अर्थाजन पण केले. इतर वाचकांना नाममात्र शुल्क घेऊन सेवा सुरु केल्या. मा. कुलगुरुच्या सूचनेवरुन College Libraries Network चा मा. डॉ. विजय भटकर यांचे मार्फत शासनास प्रस्ताव सादर केला. मा. प्र. कुलगुरु डॉ. जामोद सर व डॉ. संजय कप्तान व मी अशा समिती ने IIT मद्रास IISC बंगलोर येथील तज्ञांशी चर्चा करुन Library Digitisation चा प्रस्ताव प्रशासनाला सादर केला. तसेच Campus optical Fiber Network चा प्रस्ताव प्रशासनाला दिला.

Apprenticeship Act. Gov. of India मध्ये ग्रंथालय व माहिती शास्त्राच्या विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. त्या मध्ये एक वर्षापर्यंत त्यांच्या ग्रंथालयात सेवा घेता येतात. या साठी संस्था ५०% व केंद्र शासन ५०% आर्थिक भार घ्यायचा आहे. त्या प्रमाणे ग्रंथलयात या सेवा घेण्याचा प्रस्ताव प्रशासनास सादर केला.

सहसंचालक उच्च शिक्षण अमरावती यांना आम्ही स्थानिक ग्रंथपालांनी भेटून महाविद्यालयातील ग्रंथालयात संगणक उपलब्ध करुन देवून ग्रंथालयाचे संगणकीकरण करण्या हेतू परिपत्रक काढले. आवश्यक Training देण्याची तयारी दर्शविली.

अशा प्रकारे विद्यापीठ ग्रंथालय हे ज्ञानस्त्रोत केंद्र होण्यासाठी सतत परिश्रम घेतले.

मी अमरावतीला आल्यापासून म्हणजे १९६८ पासून ग्रंथालयशास्त्र प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमास शिकविण्यास सुरुवात केली. १९८६ पासून विद्यापीठात पदवी व नंतर पदव्युतर पदवी अभ्यासक्रमांना शिकविले. विभाग प्रमुख झाल्यावर त्या करिता जास्त वेळ द्यावा लागला. विभागात एक ही पूर्णवेळ शिक्षक नसल्याने स्थानिक ग्रंथपालांच्या मदतीने विभागाचे शिक्षणाचे काम केले जात असे. त्यामुळे अनुभवी शिक्षकाचा विद्यार्थ्यांना लाभच झाला. यात के.बी. के भोसले सर, प्रा. अनंतराव विंचुरकर, प्रा. आर बी. जवकर, डॉ. मोहन खेरडे, प्रा. डॉ. संजय वाघ, प्रा. अनुप भोसले, डॉ. मिलिंद अनासने यांचे मोलाचे मार्गदर्शन व सहकार्य लाभले तसेच मा. कुलगुरुंनी Visiting Fellow UGC च्या योजनेअंतर्गत दरवर्षी अनुदान उपलब्ध करुन दिल्याने भारतातील नामवंत व्यक्तींची विभागात भाषणे आयोजित करता आली. यात प्रमुख्याने डॉ. एस सीताराम, प्रा.सी. पी.वि.वशिष्ठ, डॉ. शां.ग. महाजन सर, डॉ. एस के. पाटील, कै डॉ. सातारकर, कै. टिकेकर सर, डॉ. गणपुळे,डॉ. प्रतिभा गोखले अशा अनेक नामवंत व्यक्तींची भाषणे आयाजित करता आलित. तसेच ग्रंथपालांकरिता Refresher courses आयोजित केलेत तसेच वेळोवेळी अभ्यास कामात सुधारणा करण्याचे तसेच दोन short term courses सुरु केलेत. तसेच UGC चे Model Syllabus अभ्यासक्रमात लागू केले.

१९७० मध्ये Vidharbha Libraries Association चे काम नागपूरहून अमरावतीकरांकडे आले. श्री भोसले सर सचिव आम्ही त्यांचे सहकारी मिळून संघटनेच्या कामाला जोमाने लागलो. कै. दादासाहेब काळमेघ माजी कुलगुरु मा.बी.टी. देशमुख, डॉ. पी. एन. कुमार सर यांचे अध्यक्ष म्हणून मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. अमरावती अकोला, नागपूर, गोदिया, वर्धा या ठिकाणी परिषदांचे आयोजन करुन विदर्भात ग्रंथालय चळवळ सुरु झाली. महाविद्यालयांचे प्रश्न शालेय ग्रंथपाल व सार्वजनिक ग्रंथालांच्या करिता आम्ही सक्रिय राहिलो.

ग्रंथपालन हे एक सेवा व्रत आहे. केवळ उपजिवीके साधन नाही असे मी मानतो. त्यासाठी अनुभवांची देवघेव, अद्यावत माहिती हा या व्यवसायाचा अविभाज्य भाग आहे. याकरीता १९९७ मध्ये Libvary and Information Science Study Circle ची सुरुवात झाली. त्या वर्षी शा. अभियांत्रिकी महाविद्यालयात आयोजन केले. या परिषदेत डॉ. पी.एन. कौला, प्रा. सी. पी. वरिष्ठ अशा दिग्गज व्यक्तिंनी अमरावती करांचे भरभरक कौतुक केले. त्यानंतर मागे वळून पाहिलेच. नाही. पुढे नियमित परिषदा, सेनिवार वर्कशाप आयोजित करुन महाराष्ट्रातच नव्हे तर संपूर्ण भारतात अमरावती हे ग्रंथालय वळवळीचे केंद्र बनले. त्यात डॉ. मोहन खेरडे यांनी ILA, आणि MUCLA चे अध्यक्ष बनून त्यांनी व त्यांच्या टीमने मानाचा तुरा रोवला हे आर्जवून म्हणावे लागले. पण सर्व ग्रंथपालामध्ये एकजूट हवी, सहकार्य हवे अन्यथा चित्र बदलास वेळ लागणार नाही.

सर्व ग्रंथापालांना पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा !

संगीत हा माझा सुरवातीपासून आहे. मी स्वतः हामोनियम वाजवितो व गाणी बसवितो. आता पर्यंत हजारोचेवर गाणी रेकॉर्ड केली आहेत. माझे ILA, IASLIC संघटनांचे आजीव सभासदन आहे. त्यांच्या तसेच कॅलिबरच्या राष्ट्रीय अंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सक्रीय सहभाग विविध ग्रंथालय परिषदा, सेमिनार वर्कशॉप मध्ये शोध निबंध सादरीकरण नियतकालीन गौरव ग्रंथ साच ५० चे वर ग्रंथापालनातील Probleme वर शोध निबंध सदर पदांच्या विद्यापीठ ग्रंथपाल, उपग्रंथपाल, अधिव्याख्यात पदांच्या निवड समितीवर विषय तज्ञ म्हणून रामटेक, नागपूर, जळगाव, मुंबई, नाशिक येथील विद्यापीठाच्या समीतीवर काम केले. तसेच महाविद्यालयांच्या Local enquiry Committee वर अध्यक्ष, सदस्य म्हणून काम केले. तसेच विद्यापीठ

सिनेट चा सदस्य ग्रंथालय व माहिती शास्त्र सभ्यास मंडळाचा सदस्य अध्यक्ष इणढ्ठ, ठ्ळ्ज चा सदस्य म्हणत काम केले. Ph.D. विद्यापीठाच्या पदव्युतर शिक्षणाचा संशोधनाचा दर्जा सुधारणे करणे बाबत मा. कुलगुरुंनी नेमलेल्या समितीच्या अध्यक्ष म्हणून समितीच्या शिपाशी सादर केल्या. यात प्रामुख्याने करिता नोंदणी झालेल्यांना विद्यापीठाने १५ दिवसाचे प्रशिक्षण वर्ग घेण्याची शिफारस ही मुख्य बाब आहे. तसेच नागपूर पुणे नाशिक, मद्रास विद्यापीठाकरिता प्रबंधाचा परिक्षक म्हणून काम केले. याशिवाय विद्यापीठ, मुंबई, नाशिक, जळगाव, नागपूर, औरंगाबाद, नांदेड, येथील विद्यापीठांमध्ये Resource Person म्हणून काम केले. यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाच्या, अमरावती केंद्रा अतर्गथ चालणाऱ्या M. Phill ला शिकविणे, प्रबंध मार्गदर्शकाचे ही काम केले. अभियांत्रिकी महाविद्यालयात काम करित असतांना तंत्रशिक्षण सदस्यांच्या ग्रंथपालांची संघटना स्थापन केली. संचालक स्तरावर तज्ञ ग्रंथपालांची एक समिती अशा प्रस्ताव पण दिला. तसेच भारतातील सर्व विद्यापीठ ग्रंथपालाची राष्ट्रीय संघटना स्थापना केली.

Professional News

प्रा. व्हि.आर. दांडगे यांना राज्यस्तरीय उत्कृष्ट महाविद्यालयीन ग्रंथपाल पुरस्कार

प्रा. व्हि. आप. दांगडे लायब्ररी फाउंडेशन, लातून तर्फे दिल्याजाणारा राज्यस्तरीय उत्कृष्ट महाविद्यालयीन ग्रंथपाल पुरस्कार २०२३ करिता डॉ. शहाजी वाघमोडे ग्रंथपाल, सोनुभाऊ बसवंत महाविद्यालय, शहापूर, जिल्हा पुणे ठाणे यांची निवड करण्यात आली. या पुरस्काराचे वितरण दि. १-९-२०२३ रोजी राजर्षी शाहू महाविद्यालय, लातूर येथे डॉ. राजेंद्र कुंभार आणि प्राचार्य, अनिरुध्द जाधव यांच्या प्रमुख उपस्थितीत करण्यात आले. हा पुरस्कार मिळाल्याबद्दल डॉ. शहाजी वाघमोडे यांचे हार्दिक अभिनंदन आणि पुढील कार्यासाठी खूप खूप शुभेच्छा!

डॉ. देवंद्र भोंगाडे यांची व्यवस्थापन परिषदेत अविरोध निवड

ग्रंथालय व माहिती शास्त्र या विषयाचील पाहिले प्राचार्य डॉ. देवेंद्र भोगाडे यांची राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर येथे व्यवस्थापन परिषदेवर अविरोध निवड झाली त्याबद्दल त्यांचे हार्दिक अभिनंदन व पुढील वाटचालीस शुभेच्छा!

प्रा. डॉ. डी.टी. घटकार संपादित 'शेतकरी आत्महत्या : एक आव्हान' या ग्रंथास डॉ. आंबेडकर साहित्य अकादमीचा राज्य पुस्तकार

प्रा. डॉ. डी.टी. घटकार संपादित शेतकरी आत्महत्या : एक आव्हान या शोधपूर्ण अभ्यास ग्रंथास, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर साहित्य अकादमीचा, सन २०२२ चा वैचारिक विभागातील राज्यस्तरीय पुरस्कार जाहीर झाला असून तो ६ ऑगष्ट रोजी लातूर येथे थोर साहित्यिक तथा अमळनेर येथे होणाऱ्या ९७ व्या अ.भा.मराठी साहित्य संमेलनाचे नव-निर्वाचित अध्यक्ष डॉ. रविंद्र शोभणे यांच्या हस्ते, विशेष समारंभात त्यांना प्रदान करण्यात येणार आहे. लातूर येथील प्रा. डी.टी. घटकार हे जळकोट येथे, संभाजीराव केंद्रे महाविद्यालयात ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र विभागात सहाय्यक प्राध्यापक आहेत. त्यांनी संपादित केलेला, 'शेतकरी आत्महत्या : एक आव्हान' हा ग्रंथ २४२ पृष्टांचा असून, तो लातुरच्या प्रभाकर पब्लिकेशनने प्रकाशित केला आहे. त्यामध्ये मान्यवर लेखकांचे अत्यंत अभ्यासपूर्ण असे विविध अंगाने स्वतंत्र ३४ लेख आहेत. या संपादन ग्रंथाची विशेष नोंद घेऊन, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर साहित्य अकादमीच्या. वैचारिक विभागाच्या राज्य पुरस्काराकरीता तज्ञ समितीकडून निवड झाली असल्याचे, सदर अकादमीच्या. सचिवांनी १ जूलैच्या एका पत्राद्वारे कळविले आङे. दि. ६-८-२०२३ रोजी लातूर येथे नव निर्वाचित संमेलनाध्यक्ष तथा प्रसिध्द साहित्यिक डॉ. शोभणे, प्रादेशिक उपायुक्त समाज कल्याण अविनाश देवशटवार आदी मान्यवरांच्या उपस्थितीत, हा वितरण समारंभ पार पडला. प्रा.डॉ. डी.टी. घटकार यांच्या या संपादन ग्रंथास, अकादमीचा हा पुरस्कार प्राप्त झाल्याबद्दल श्री मानवेंद्र केंद्रे, डॉ. भागवत केंद्रे, प्राचार्य बी.टी, लहाने, उपप्राचार्य डॉ. व्ही. वाय. पाटील, अधिक्षक ए. टी. केंद्रे प्रा. डॉ, अशोक नारनवरे, गणपतराव तेलंगे, व्ही. डी. वाघमारे, मच्छिंद गुरमे, प्रा. सुभाष पासमे, माधव तेलंग व प्रा. रामकिशन समुखराव आदींनी. त्याचे अभिनंदन केले आहे.

ग्रंथपाल डॉ. अर्पणा पसारकर म. ज्योतीराव फुले पुरस्काराने सन्मानित

दयानंद कला महाविद्यालयाच्या शिक्षक परिषद, महाराष्ट्र यांच्या विद्यमाने उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. अर्पणा पसारकर यांना बीआरएस नेते शंकर अण्णा धोंगडे, प्रदीप सोळके, गिरीश जाधव, व्यंकटराव जाधव, प्रदेशाध्यक्ष महात्मा फुले शिक्षण परिषद बी.पी.जाधव, जिल्हा कोषाध्यक्ष नागेश सोनकांबळे बाहीळकर यांच्या उपस्थितीमध्ये कुसुम सभागृह नांदेड येथे प्रदान करण्यात आला. त्याच्या सत्काराबद्दल ग्रंथालय क्षेत्रातील सर्व मान्यवरांनी त्यांचे अभिनंदन केले. तसेच दयानंद शिक्षण संस्थेचे आदरणीय लक्ष्मण लाहोटी, रमेश बियाणी, प्राचार्य डॉ. शिवाजीराव गायकवाड, जयप्रकाश दरगड, उप-प्राचार्य तु आयुक्य एस. समन्वयक डॉ. प्रशांत माननीकर, कार्यालयीन अधिक्षक संजय तिवारी, याबरोबर महाविद्यालयातील प्राध्यपक कर्मचारीवृंद आणि विद्यार्थी यांनी देखील त्यांचे अभिनंदन केले आहे.

विठ्ठलराव नागनाथराव कुंटुरकर-चौधरी यांचे निधन

छत्रपती संभाजीनगर येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील ग्रंथालयशास्त्राचे माजी विभागी प्रमुख विठ्ठलराव नागनाथराव कुंटुरकर-चौधरी यांचे दि. २६ रोजी पुणे येथे अल्पशा आजाराने वयांच्या ८९ वर्षा निधन झाले. महाराष्ट्र ग्रंथालय संघ चळवळीचे सक्रीय पदाधिकारी, ग्रंथालय शास्त्र विषय पदवी अन

पदव्युत्तर विभागात शैक्षणिक विषय म्हणून ग्रंथालय चळवळीच्या माध्यामातून त्यांनी सक्रिय कार्य केले. पिपल्स सोसायटीचे सतत ३४ वर्ष आणि डॉ. बाबासाहेब मराठवाडा विद्यापीठात ग्रेंथालय शास्त्र विषयात त्यांनी सातत्याने नाविन्यपुर्ण अभ्यासक्रमाला आकार देऊन शैक्षणिक क्षेत्रात ग्रंथालयशास्त्र विषयात त्यांनी भरीव योगदान दिलेले आहे. स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, डॉ. बाबासाहैब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, डॉ. बाबासाहेब आबंडेकर कला व वाणिज्य महाविद्यालय येथील ग्रंथालयांसमवेत संपुर्ण भारतातील अनेक प्रमुख ग्रंथालयांना अद्यायवत करण्यात महत्वाची जबाबदारी त्यांनी आपल्या सेवाकाळात पार पाडली. अजिंठा– वेरुळ – दौलताबाद पाचचक्की यांचे शासनाने अधिकृत पर्यटक मार्गदर्शक म्हणून विदेशातील अनेक पर्यटकांना त्यांनी मार्गदर्शन केले. त्यांच्या पश्चात पत्नी, दोन मुले, दोन मुली, नातवंडे, पणतु, असून निवृत्त वरिष्ठ दिवाणी न्यायदिश अविनाश चौधरी व वसंतराव नाईक महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. आनंद चौधरी यांचे ते वडील होत. ग्रंथालयीन व्यावयासिकांकडून सरांना भावपूर्ण भध्दांजली.

उच्च शिक्षण संचालक यांची ग्रंथपालाच्या मुक्ला संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांची विविध मागण्यांवर चर्चा

Maharashtra University and College Librarians Association (MUCLA) ही विद्यापीठ व महाविद्यालयीन ग्रंथपालांसाठी राज्य स्तरावर कार्य करणारी संघटना असून ट्रेड युनियन ॲक्ट १९२६ अंतर्गत नोंदणीकृत आहे. राज्यातील विद्यापीठ व महाविद्यालय ग्रंथालयात कार्यरत ग्रंथपालाच्या व्यावसायिक अडी – अडचणी आणि समस्यांचे निराकरण करुन यांच्या न्याय्य हक्कासाठी प्रयत्न करणे, उच्च शिक्षण क्षेत्रातील ग्रंथालयांचा दर्जा उंचावण्याकरीता प्रयत्न करणे इतर विविध उदिष्टे समोर ठेवून ही संघटना स्थापित करण्यात आलेली आहे.

विद्यापीठ तथा महाविद्यालयीन ग्रंथालयांत तसेच विद्यापीठ व महाविद्यालयातील शैक्षणिक व प्रशासकीय कामे करताना ग्रंथपालाना विविध समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे. या संदर्भात श्रीमती शारदाबेन अमृतलाल मिठाईवाला सायन्स कॉलेज, लोणावळा येथे मा. डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, संचालक उच्च शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. ३० ऑगस्ट २०२३ रोजी सायंकाळी ०५.०० वाजता संघटनेतील पदाधिकार्यासोबत बेठक पार पडली सदर बैठकीमध्ये प्रामुख्याने खालील मुद्दांवर चर्चा करण्यात आली.

१. महाविद्यालयीन ग्रंथपाल /विद्यापीठ सहा. ग्रंथपाल, विद्यापीठ उपग्रंथालय आणि संचालक, ज्ञान स्त्रोत केंद्र या पदाचे सध्याचे पदनाम अनुक्रमे Assistant Professor, Associate Professor आणि Professor/Director Knowledge Resource Centre असे करण्यात यावे.

२. महाराष्ट्र विद्यापीठ कायद्याप्रमाणेच The Maharashtra Public Universities Act, 2016 मध्ये कलम २ (६१) नुसार देखील ग्रंथपाल हे पद शिक्षक म्हणूनच संबोधल्या गेलेले आहे. परंतू अजुनही इतर शिक्षकाप्रमाणे ग्रंथपाल पदाचा अनुभव विद्यापीठातील उच्च पदांकरिता ग्राह्य धरल्या जात नाही. ही बाब ग्रंथपालांना उच्च शिक्षणातील इतर क्षेत्रात सक्षम असून देखिळ कार्य करण्यात अडथळा निर्माण करत आहे. त्यामुळे या पदाकरीता ग्रंथपाल पदाची अर्हता आणि अनुभव ग्राह्य धरण्यात यावा. याकरिता नवीन विद्यापीठ कायदा तसेच संबंधित ठिकाणी बदल व्हावा.

३. The Maharashtra Public Universities Act 2016 मध्ये कमल २(६१) नुसार महाविद्यालयीन ग्रंथपाल तसेच संचालक, ज्ञान स्त्रोत केंद्र ही पदे शिक्षक या व्याख्याते समाविष्ट करण्यात आलेली आहेत. शिक्षक म्हणून समाविष्ट असलेल्या या पदांचा उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार अध्यापनाचा अनुभव Teaching Experience म्हणून ग्राह्य धरावा.

४. उच्च शिक्षण ग्रंथालयाभिमुख व्हावे, विद्यार्थ्यामध्ये स्वयं अध्ययनाची प्रवृत्ती रुजावी, त्यांचे मध्ये संशोधन वृत्ती विकसित व्हावी तसेच ग्रंथालयाची उपयोगिता वाढावी या करिता विद्यार्थी माहितीच्या दृष्टिने साक्षर असावे लागतात. या करिता माहिती साक्षरता (Information Literacy) हा विषय सर्व विद्याशाखेतील पदवी आणि पदव्युतर स्तरावरील प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्याकरित तात्विक प्रात्याक्षिक स्वरुपात शिकविण्यात यावा.

५. The Maharashtra Public University Act, 2016 संदर्भात करण्यात आलेल्या सूचना विचारात घ्याव्यात.

६. उच्च शिक्षणासंबंधी राज्य स्तरावर कोणतीही समिती गठीत होत असल्यास प्राचार्य व इतर शिक्षकांप्रमाणे त्यामध्ये महाराष्ट्र युनिव्हर्सिटी ॲन्ड कॉलेज लायब्ररीयन्स असोसिएशनाच्या माध्यमातून ग्रंथपालांचा प्रतिनिधी असावा.

७. सद्यस्थितीत अस्तित्वात असलेल्या (Staffing Pattern) प्रमाणे महाविद्यालयीन ग्रंथालयाकरिता विविध पदांची निश्चिती करताना फक्त अनुदानीत अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांची संख्या गृहीत धरल्या जाते. तथापि, ज्या महाविद्यालयात विनाअनुदानीत ग्रंथालयाची पदे निश्चित करताना दोन्ही प्रकारच्या अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांची संख्या गृहीत धरल्या जावी.

८. बदलत्या काळानुसार ग्रंथालयाचे स्वरुप बदलत आहे. माहिती व तंत्रज्ञानाच्या युगात ग्रंथालये संगणकीकृत झालेली आहेत. स्वयंचलितीकरण हा भाग ग्रंथालयात अनिवार्य ठरत आहे. आजच्या संगणीकृत ग्रंथालयांकरिता सद्यास्थितीतील (Staffing Pattern) आऊड डेटेड झालेला आहे. त्यामुळे ग्रंथालयाकरिता नव्याने तयार करण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र शासनाने राज्य स्तरावर तज्ञ ग्रंथपालाची समिती गठीत करावी.

९. महाराष्ट्रातील सर्व महाविद्यालयीन व विद्यापीठाय ग्रंथलयाच्या कामकाजात एकसुत्रता आणण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र शासनाद्वारे तयार करण्याच्या दृष्टीने तज्ञ ग्रंथपालाची समिती गठीत करण्यात आली.

१०. राज्यातील महाविद्यालयीन ग्रंथालये ई–रिसोर्सेसच्या दृष्टीने सक्षम करण्याकरिता तसेच सर्व ग्रंथालचे नेटवर्कच्या सहाय्याने जोडण्याकरीता (INFLIBNET (Information and Library Network) प्रमाणे राज्य स्तरावर एक केंद्र विकसित करावे.

११. विद्यापीठ तसेच महाविद्यालयातील अस्तित्वात असलेली सहाय्यक ग्रंथपाल, तांत्रित सहाय्यक, ग्रंथपाल सहाय्यक, ग्रंथालय परिचर ही पदे निवृत्ती तसेच इतर कारणामुळे रिक्त झालेली आहेत. ही रिक्त पदे शासनाने तातडीने भरण्यास मान्यता द्यावी. ही पदे रिक्त असल्यामुळे त्याचा विद्यापीठ महाविद्यालय ग्रंथालय व पर्यायाने विद्यापीठ महाविद्यालयाच्या शैक्षणिक दर्जावर विपरित परिणाम होत आहे. त्यामुळे रिक्त असलेल्या या पदावर प्राधान्याने नियुक्ती करावी.

उपरोक्त विविध बाबींवर संघटनेच्या मागण्याचा गांर्भियाने विचार व्हावा व शासन दरबारी आपल्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही व्हावी अशी मागणी मुक्लाच्या वतीने करण्यात आली व त्यास डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर, संचालक, उच्च शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांनी सकारात्मक प्रतिसाद दिली यावेळी चर्चेत पुणे विभागीचे सहसंचालक डॉ. प्रकाश बच्छाव यांनी मार्गदर्शन केले.

सदर बैठकीत पुणे विभागाचे सहसंचालक डॉ. बच्छाव तसेच महाराष्ट्र युनिव्हर्सिटी ॲन्ड कॉलेज लायब्ररी असोसएिशनचे अध्यक्ष डॉ. मोहन खेरडे, सरचिटणीस डॉ. विनय पाटील, क्रेंद्रीय कार्यकारिणी सदस्य, डॉ. सुभाष चव्हाण, डॉ. संजय देसले, डॉ. योगेश मते, डॉ. दया दळवी, डॉ. वीणा कांबळे, डॉ. प्रशांत देशमुख, प्रा. सुनील पाटील आदी सदस्य उपस्थित होते. बैठकीच्या अळेरीस महाराष्ट्र युनिव्हर्सिटी ॲन्ड कॉलेज लायब्ररी असोसिएशनचे सरचिटणीस डॉ. विनय पाटील आदी पदाधिकारी या प्रसंगी उपस्थित होते.

Upcoming Events

Event	:	International Conference
Date of Event	:	1-3 February 2024
Theme	:	"Building the Future:Transforming Libraries for Sustainability"
Venue	:	BKB Auditorium Gauhati University

MUCLA Membership

Be a MUCLA Member

संघटनेचे सभासदत्व मिळविण्यासंबंधीत विशेष सूचना

संघटनेचे सभासदत्व –

महाराष्ट्रातील कोणत्याही अकृषी विद्यापीठाचे ग्रंथपाल, उपग्रंथपाल व सहायक ग्रंथपाल तसेच महाराष्ट्रातील अकृषी विद्यापीठाद्वारे संचालित, संलग्न किंवा स्वायत महाविद्यालयातील ग्रंथपाल तसेच उपरोक्त संस्थेतून सेवानिवृत्त झालेले विद्यापीठ ग्रंथपाल, विद्यापीठ उपग्रंथपाल, विद्यापीठ सहायक ग्रंथपाल व महाविद्यालयीन ग्रंथपाल जर ते संघटनेकडून वेळोवेळी केल्या जाणाऱ्या नियमांचे व उपविधीचे पालन करण्यास कबुल असतील तर त्यांना प्रवेश शुल्क रु. १०० व रु. ३०० भरुन दहा वर्षाकरीता संघटनेचे सभासदत्व स्वीकारता येईल.

सभासदत्व अर्ज –

सभासदत्व फक्त ऑनलाईन फॉर्म भरुनच घेता येईल. त्याकरिता प्रथम खालील माहीती तयार ठेवावी.

१) स्वतःचा स्कॅन केलेला फोटो (साईज–ः चर्ुाळूश ळी १०० घल असावी)

२) आपण ज्या द्वारे वर्गणीची रक्कम भरलेली आहे, त्या रिसीटचा फोटो किंवा स्कॅन रिसीट (ठशलशळ्पिीं ऊेलीाशपीं * छोींश : चर्ुाळूश ळी १०० घल असावी)

३) DD असल्यास DD No DD Date Bank Name), ***Cheque*** असल्यास (Cheque No, Cheque Date, Bank Name), Bank Transfer / GPay / Phone Pay / Pay TM असल्यास *(UTR No / Ref. No, Date (dd/mm/yyyy)* हे तयार ठेवावे.

सभासदत्व शुल्क भरण्यासंबंधी सूचना

- आपण आपले सभासद शुल्क DD / Bank Transfer / Cheque / GPay / Phone Pay / Pay TM या पैकी कोणत्याही पध्दतीने (Payment Mode) भरु शकता.
- संघटनेचे सभासदत्व शुल्क बँकेमध्ये भरण्याकरता संघटनेच्या बँकेची संपूर्ण माहिती व देय पध्दती खाली दिलेली आहे.

- **Bank Details**
  Membership Fee: Rs. 3100/- (Membership fee Rs.3000/- + Registration fee: - Rs 100/-

Account	Maharashtra University and College Librarians Association
Bank Name	BANK OF MAHARASHTRA, Jalgaon College Campus (1161)
Account Number	60169789607
MICR Code	425014141
IFSC Code	MAHB0001161

- **Cheque /DD: -** Any Nationalized Bank Cheque/ DD in favour of "MAHARASHTRA UNIVERSITY AND COLLEGE LIBRARIANS ASSOCIATION" payable at JALGAON (Only "At-Par" "Multi-city" cheque from Nationalized Bank will be accepted.)
- **Online Transfer :** Directly pay to account
- **Direct bank deposit/transfer (preferred method)**

सभासदत्व अर्ज प्रक्रिया :-

१) मुक्ला संघटनेच्या https:/www.mucla.in या संकेतस्थळावर जाऊन Membership या पर्यायावर क्लीक करा

२) नंतर दिसणा–या पर्यायापैकी Online Membership Form वर क्लीक करा

३) नंतर येणाऱ्या स्क्रीनवरील Membership Form या पर्यायाला क्लीक करुन फॉर्म भरा.

४) या नंतर संपूर्ण मेंबरशिप फॉर्म सोबत स्वतःचा स्कॅन केलेला फोटो व वर्गणीची रक्कम भरलेला रिसीटचा फोटो जोडा.

५) शेवटी please click on the RECAPTCHA या ठिकाणी क्लिक करुन फॉर्म वरील Submit चे बटन प्रेस करावे.

६) मेंबरशीप फॉर्म Submit केल्यावर आपल्या स्क्रीन वर खालील प्रमाणे माहिती दिसेल.

> **Congratulations! Your account has been successfully created or registered !**
>
> ***A login details has been sent to the provided e-mail address. If you have not received it within the hour, please CONTACT US.***
>
> VIEW MY PROFILE Edit Profile Print Profile

७) मेंबरशिप फॉर्म submit झाल्यावर आपल्या ईमेल वर आपल्याला Login Details चा एक ईमेल येईल. ज्यात आपला USER ID - MXXXXX & Password -१०१०१० राहील.

अतिशय महत्वाच्या सूचना :-

- अर्ज भरतांना आपला ईमेल व whatsapp मोबाईल नंबर योग्य व बरोबर टाकावा. यावर आपल्याला Login details चा ईमेल येईल. ज्यात आपला USER ID -MXXXXX & Password -१०१०१० राहील. त्या द्वारे आपण सभासदत्व ची पावती व सर्टिफिकेट प्राप्त करु शकाल किंवा त्याची प्रिंट काढू शकाल.
- सभासदत्व शुल्क भरल्यानंतर बँकेमधून मिळालेल्या पावतीचा फोटो, किंवा पावतीचा क्रमांक (UTR NO/ Ref.No, Date) व आपला स्वतःचा पत्ता, मोबाईल नंबरसह लिहून माहितीचा संदेश ताबडतोब महासचिव डॉ. विनय पाटील यांना mucla 2013@gmail.com किंवा ९४२२२७९०४१ या व्हॉटस अप्प क्रमांकावर पाठवावा. जोपर्यंत डॉ. विनय पाटिल यांना ही माहिती मिळणार नाही तो पर्यंत तुम्ही सभासदत्व शुल्क व फॉर्म भरल्याची माहिती त्यांना होणार नाही व तुमचे नाव सभासदत्व यादीमध्ये येणार नाही. (संघटनेचे सभासदत्व मिळणार नाही) याची नोंद घ्यावी.

१. बँक रिसेप्टचा फोटो किंवा स्कॅन केलेल्या फोटोची साईज (Receipt) : Max size is 100KB असावी.

2. ñdV…À¶m '$moQ>moMr gmB©O … Max size is 100KB असावी.

Advertisement Rates

- Quarter Page – Rs. 3,000/- for whole year
- Half Page – Rs. 5,000/- for whole year
- Full Page – Rs. 10,000/- for whole year

Published by Dr.VinayB.Patil, General Secretary, Maharashtra University and College Librarians Association(Registered under the Trade Union Act 1926 Regd. No. n.s.k./J-1835, date 03-05-2014)

Office : 35, Shastri Nagar, Ramanand Nagar, Jalgoan, Maharashtra, India Contact : Mobile : 09422279041 E-mail : mucla2013@gmail.com

Publisher : Dr. Vinay B. Patil, General Secretary, Maharashtra University and College Librarians Association.

Printer : Shriprabhu Printer, Amravati, Mob. 9850386253